

FULL D'EXPERIÈNCIES d'INNOVACIÓ DOCENT en EDUCACIÓ SUPERIOR

3

octubre
06

ESCOLA UNIVERSITÀRIA D'INFERMERIA I DE FISIOTERÀPIA «GIMBERNAT»

PRESENTACIÓ

Aquest és un exemple de l'adaptació d'una titulació a l'EEES. L'originalitat d'aquesta aposta és la combinació de les estratègies d'informació i de suport als alumnes sobre l'adaptació europea amb les estratègies de transformació de l'estructura de les assignatures i la incorporació de noves metodologies d'aprenentatge.

L'adaptació a l'EEES es configura com un espai en què compartir es fa indispensable. L'experiència de les línies d'implementació transversals apareixen com una eina útil que permet adaptar els estudis a les necessitats socials actuals. Aquestes innovacions educatives permeten també compartir i integrar coneixements específics, avaluar les competències d'una forma més propera a la situació assistencial real i treballar les competències d'una forma global i integrada.

L'èxit del canvi el tindrem si fem també un canvi de cultura docent en el qual l'estudiant sigui el protagonista. El camí ha de ser una oportunitat de millora i de reflexió per augmentar la qualitat de la tasca docent i la qualitat dels professionals que estem formant.

ELENA AÑAÑOS
Àmbit d'Innovació
IDES

UAB

Universitat Autònoma
de Barcelona

ADAPTACIÓ DE LA TITULACIÓ D'INFERMERIA A L'EEES

UNA OPORTUNITAT DE MILLORA

La nostra experiència de canvi s'està materialitzant sota els decrets europeus gràcies a la incorporació de l'escola dintre del pla pilot de la UAB reconegut pel DURSI. Pensem fermament que la convergència europea ens ha donat l'oportunitat d'analitzar i dissenyar els nostres estudis dins un procés dinàmic que afavoreix la formació integral de les persones, entenent l'aprenentatge com l'adquisició i la transferència de competències no tan sols cognitives, sinó també d'habilitats personals, d'actituds i en consideració amb els valors professionals.

DISSENY I IMPLEMENTACIÓ DEL PLA FORMATIU

Tot i que el curs acadèmic 2005/2006 s'ha caracteritzat per la implementació del disseny al primer curs de la titulació, cal destacar que molts dels projectes d'innovació docent s'han desenvolupat de forma gradual en els tres cursos de la diplomatura.

Els projectes implementats responen principalment a dos tipus d'estratègies:

- Estratègies d'informació als alumnes i suport a l'adaptació europea
- Estratègies de transformació de l'estructura de les assignatures i incorporació de noves metodologies d'aprenentatge.

A) ESTRATÈGIES D'INFORMACIÓ I SUPORT A L'ADAPTACIÓ

Entre altres projectes que tenen per objectiu informar els estudiants sobre el procés d'adaptació a l'EEES, destaquem els Seminaris d'Orientació Docent, iniciativa posada en marxa al primer curs, des de l'any acadèmic 2004/2005, i que sorgeix de la necessitat d'oferir als nostres alumnes coneixements sobre què significa l'Espai Europeu d'Educació Superior i sobre les eines metodològiques que els ajudaran a millorar i a desenvolupar la comprensió i la utilització de les noves didàctiques implementades a l'Escola.

B) ESTRATÈGIES DE TRANSFORMACIÓ DE L'ESTRUCTURA DE LES ASSIGNATURES I INCORPORACIÓ DE NOVES METODOLOGIES D'APRENENTATGE

Majoritàriament, aquestes estratègies s'articulen des de dues perspectives: una de longitudinal, relacionada amb el desenvolupament de les matèries al llarg dels tres cursos, i una altra de transversal, que vincula diferents matèries d'un mateix curs.

Farem èmfasi en les línies d'implementació transversals, que són, probablement, les línies que han sofert una major transformació i adaptació, i que responen molt significativament a les directrius europees que fomenten un aprenentatge que s'apropa a la realitat professional i, per tant, un aprenentatge global i no seccionat.

LÍNIES D'IMPLEMENTACIÓ TRANSVERSALS

En primer lloc, us presentem dos projectes que s'estan desenvolupant en sentit contrari a la implementació del pla pilot, és a dir, de tercer a primer curs. Aquest fet és fruit d'una reflexió docent anterior a la incorporació al pla pilot d'adaptació europea, que alguns professors de l'escola portaven a terme des de l'any 2002 d'una forma natural, gairebé experimental, però que l'EEES ha confirmat com una experiència coherent amb les necessitats socials actuals:

Unitat d'Innovació Docent
en Educació Superior (IDES)

Edifici A
Campus de la UAB
Universitat Autònoma de Barcelona
08193 Bellaterra (Cerdanyola del Vallès)

Tel.: 93 581 41 66
Fax: 93 581 41 67
ides@uab.es
www.uab.es/ides

Equip de la Unitat

Dra. Maite Martínez
Directora

Dra. Elena Añaños
Àmbit d'Innovació

Sarai Sabaté
Núria Marzo
Pere Tomasa
Equip col·laborador

Jordi Grau
Virtudes Guzmán
Suport administratiu

Edició i impressió

Servei de Publicacions
de la Universitat Autònoma de Barcelona

MÒDUL TRANSVERSAL D'INFERMERIA
GERIÀTRICA I COMUNITÀRIA

Un primer gran projecte és el que es desenvolupa des de l'any 2002/2003 i que es va iniciar com a una experiència d'innovació educativa en les àrees d'infermeria comunitària i d'infermeria geriàtrica, dues assignatures troncales de tercer curs que han sofert un procés d'integració pedagògica. El Mòdul Transversal va néixer justificant-se en el fet que molts dels coneixements bàsics d'ambdues assignatures, concebudes com assignatures aïllades, són coneixements compartits, i el fet d'unir la docència i l'avaluació de les competències que s'han de desenvolupar en les dues assignatures permet que les situacions d'aprenentatge, que es treballen i analitzen en el programa mitjançant l'ABP, s'acostin més a la situació assistencial real.

L'èxit d'aquesta experiència ha fet que s'hagi conceptualitzat un nou mòdul transversal seguint els mateixos criteris i objectius ja comentats anteriorment, que acaba d'implementar-se al segon curs de la titulació.

MÒDUL TRANSVERSAL II.
ESTRATÈGIES D'INTERVENCIÓ,
EDUCACIÓ PER A LA SALUT
I COMUNICACIÓ TERAPÈUTICA
DE LA INFERMERIA EN L'ÀMBIT
COMUNITARI

El Mòdul Transversal II s'ha iniciat en el curs acadèmic 2006/2007 com una innovació docent que dona continuïtat al Mòdul Transversal de tercer curs i que pretén facilitar a l'alumne la integració de coneixements específics, necessaris per portar a terme la professió d'infermeria en l'atenció primària i en la comunitat de referència, identificar i aplicar estratègies d'intervenció efectives en aquest àmbit, així com desenvolupar habilitats de comunicació per fomentar hàbits de vida saludable. La nova configuració integra tres assignatures: Infermeria Comunitària II, Educació per a la Salut i Relació d'Ajuda.

Entre altres experiències i projectes implementats que transversalitzen aprenentatges de la major part d'assignatures d'un mateix curs i que atorguen sentit integral a la professió i a les competències infermeres, destaquem:

LA JORNADA DE REFLEXIONS
SOBRE LA SIDA

Coincidint amb el dia mundial de la SIDA, es va plantejar una activitat d'aprenentatge transversal de les assignatures Infermeria Medicoquirúrgica Adult-I, Antropologia de la Salut, Legislació i Ètica Professional, Infermeria en Salut Mental, Infermeria Maternoinfantil i Infermeria Comunitària, que pretén facilitar la construcció d'una visió general de la SIDA des de diferents perspectives i fomentar les reflexions grupals i individuals al voltant del tema, així com reflexionar sobre el posicionament personal dels estudiants

davant d'aquesta malaltia. L'activitat es va dissenyar en format de congrés científic. S'inicia amb una conferència a càrrec d'algun professional de reconegut prestigi en la matèria, continua amb l'exposició de diferents comunicacions orals preparades pels alumnes, i finalitza amb un debat entre els estudiants que impulsa l'intercanvi d'idees i diferents perspectives.

PROGRAMA DE DESENVOLUPAMENT
TRANSVERSAL DE COMPETÈNCIES
DE COMUNICACIÓ I HABILITATS
EMOCIONALS INTERPERSONALS

Aquest programa, implementat aquest any el primer curs de la titulació, pretén treballar les competències de comunicació d'una forma global i integrades dintre de totes les matèries d'un mateix curs i, alhora, anar augmentant el grau de complexitat de les situacions d'aprenentatge al llarg dels tres cursos de la titulació. La comunicació i les habilitats interpersonals són eines bàsiques per a la nostra professió en tots els seus àmbits d'actuació. Aquestes competències no es poden entendre com a qualitats innates o inherents a la persona, i s'han d'establir programes de formació que augmentin el grau de professionalitat i d'expertesa en aquest àmbit.

Tots aquests canvis modifiquen el paper de l'alumne, que es converteix en el protagonista del seu aprenentatge, però no podem oblidar que l'adaptació d'una titulació a l'EEES necessita també un canvi de cultura docent, una nova perspectiva i comprensió de la tasca educativa i una gran motivació i implicació dels professors per portar a terme les modificacions pertinents. Som conscients que l'adaptació a Bolonya suscita moltes crítiques i, fins i tot, el rebuig d'una part dels docents, però volem manifestar que per a nosaltres el canvi s'ha viscut com una oportunitat de millora i de reflexió que permet avançar i augmentar la qualitat de la nostra tasca de formar persones i professionals d'infermeria.

AMOR ARADILLA HERRERO
Membre de la Comissió de Titulació per a
l'Adaptació de l'Escola Universitària d'Infermeria.
Escoles universitàries «Gimbernat»
i «Tomàs Cerdà» (adscrites a la UAB)
Av. de la Generalitat, s/n
08174 Sant Cugat del Vallès (Barcelona)
Tel. 93 589 37 27
amor.aradilla@cesc.es

